

जनमत तान्न थरीथरी आश्वासन नयाँ र युवा उम्मेदवारले बदल्न सक्छन् मुस्ताडी जनमत

■ तनहुँमा विरासतको लडाइँ काम सम्भाउँदै भगवती, आस देखाउँदै स्वर्णिम-गोविन्द

भगवती न्यौपाने ✓

स्वर्णिम बाग्ले ✓

गोविन्द भट्टराई ✓

विद्यानाथ ढकाल ✓

राजधानी संवाददाता
तनहुँ, १३ फागुन

प्रतिनिधिसभा निर्वाचनको मिति नजिकिँदै गर्दा तनहुँ क्षेत्र नम्बर-१ का उम्मेदवार भने कोही विगतको काम सम्भाउँदै छन् त कोही आउंदो कार्यकालको लागि आशा बाँड्दैछन् ।

यस क्षेत्रमा राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा), नेकपा एमाले, नेपाली कांग्रेसबीच मुख्य प्रतिस्पर्धा हुने देखिएको छ भने नेपाली कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा), राप्रपालगायतका दलहरूको सक्रियताले निर्वाचन परिणाम तलमाथि पार्नसक्ने मतदाताहरूले टिप्पणी गरेका छन् ।

रास्वपाले 'बालेन सरकार'को अर्थमन्त्री प्रस्तावित गरेका स्वर्णिम बाग्लेले गत निर्वाचनमा जितेको यस क्षेत्रमा रास्वपालाई विरासत जोगाउने चुनौती छ भने एमाले र नेपाली कांग्रेसलाई विरासत फर्काउने चुनौती छ । २०७४ मा एमालेले जितेको यस क्षेत्रमा २०७९ मा नेपाली कांग्रेस र २०८० को उपनिर्वाचनमा रास्वपाले जितेको हो ।

गत प्रतिनिधिसभा निर्वाचनबाट निर्वाचित भई संसद् सदस्य भएका रामचन्द्र पौडेल राष्ट्रपति निर्वाचित भएपछि २०८० मा भएको उपनिर्वाचनमा रास्वपाका बाग्ले संघीय सांसद निर्वाचित भएका थिए ।

बाग्लेलाई २१ फागुनको निर्वाचनमा एमालेकी भगवती न्यौपाने र नेपाली कांग्रेसका गोविन्द भट्टराईले टक्कर दिने दृश्य देखिएको छ ।

नेपाली कम्युनिस्ट पार्टीका विद्यानाथ ढकाल पनि बलियै उम्मेदवार भएको निर्वाचन क्षेत्रमा चर्चा छ ।

जेनजी आन्दोलनपछि नयाँ र युवालाई अवसर दिइनुपर्ने भन्ने प्रचार भएसँगै तनहुँ क्षेत्र नम्बर-१ को निर्वाचनमा कांग्रेस, एमाले, रास्वपा र नेकपाका उम्मेदवारमध्ये एमाले उम्मेदवार न्यौपाने नै सबैभन्दा कम उमेरकी छिन् भने प्रतिनिधिसभा सदस्यको हिसाबले पहिलो पटक उम्मेदवार बनेकी हुन् ।

उमेरका हिसाबले कांग्रेसका भट्टराई ६२, नेकपाका ढकाल ६५, रास्वपाका बाग्ले ५१ र एमालेकी न्यौपाने ४९ वर्षकी हुन् । तनहुँ १ मा १३ राजनीतिक दलका तर्फबाट र ३ स्वतन्त्र गरी १६ उम्मेदवार चुनावी प्रतिस्पर्धामा छन् ।

बाँकी पृष्ठ ५ मा ►►

» विगत निर्वाचनको अंकगणित

२०७४ सालको निर्वाचनमा नेकपा एमालेका कृष्णकुमार श्रेष्ठ किसानले ३४ हजार ४ सय ९२ मत ल्याएर जितेको यो क्षेत्रमा उनले रामचन्द्र पौडेललाई २७ हजार ६ सय ९० मतमा रोकेका थिए । यो मतको रिसियो २०७९ को निर्वाचनमा आइपुग्दा बढलियो । एमाले विभाजन भएर निर्वाचित सांसद श्रेष्ठ नेकपा एकीकृत समाजवादीतिर पुगे । नेपाली कांग्रेस, नेकपा माओवादी, नेकपा एकीकृत समाजवादीलगायतको बाम लोकतान्त्रिक गठबन्धन र नेकपा एमालेबीच प्रतिस्पर्धा भयो ।

गठबन्धनका तर्फबाट उम्मेदवार भएका रामचन्द्र पौडेलले २५ हजार ३ सय ६१ मत पाएर विजयी भए भने एमालेका एकबहादुर रानाले १९ हजार ९ सय ८१ मत ल्याए । यो निर्वाचनमा नयाँ उदाएको दल राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का तर्फबाट उम्मेदवार भएका विकास सिग्देलले ६ हजार ४४ मत पाए । कांग्रेस पृष्ठभूमि र लामो राजनीतिक विरासत भएका गोविन्दराज जोशीले स्वतन्त्र रूपमा कांग्रेसको बागी उम्मेदवार बनेर ६ हजार ८ सय ८६ मत ल्याएका थिए ।

पौडेल राष्ट्रपतिमा निर्वाचित भएपछि उपनिर्वाचन हुँदा रास्वपाबाट स्वर्णिम बाग्लेले चुनाव जिते । बाग्लेले ३४ हजार ९ सय १९ मत ल्याएर जित्दा कांग्रेसका गोविन्द भट्टराईले २० हजार १ सय २२ मत र एमालेका सर्वेन्द्र खनालले ८ हजार ४ सय ८८ मत ल्याए । २०७४ मा ३४ हजार ४ सय ९२ मत ल्याएको एमाले २०८० मा उपनिर्वाचन हुँदा ८ हजार ४ सय ८८ मतमा सीमित भयो ।

» मधेशका एउटै निर्वाचन क्षेत्रमा एक लाखभन्दा बढी मतदाता छन्, जहाँ सामान्यतया १० हजारभन्दा बढी मतान्तरले हारजित हुन्छ । तर मुस्ताङजस्ता हिमाली जिल्लामा भने १० हजार मतदाताले परिणामको छिनोफानो गर्छन् ।

योगेश गौचन थकाली ✓

सुरेन्द्र शेरचन ✓

नुबुक गुरुङ ✓

इन्द्रधारा विष्ट ✓

अधितिथचन्द्र थकाली ✓

राजधानी समाचारदाता
मुस्ताङ, १३ फागुन

चिसो नसेलाउँदै एक मात्र निर्वाचन क्षेत्र भएको हिमाली जिल्ला मुस्ताङमा चुनावी सरगर्मी हवातै बढेको छ । हालैमात्र प्रधानमन्त्री सुशीला कार्की प्रसिद्ध धार्मिकस्थल मुक्तिनाथको दर्शन गर्न पुगेपछि सुस्ताएका मतदातासमेत निर्वाचनका पक्षमा जान थालेका छन् । मतदाता जागेसँगै उम्मेदवार परिणाम आफ्नो पक्षमा पार्न घरदैलोमा व्यस्त छन् ।

तराई मधेशका एउटै निर्वाचन क्षेत्रमा एक लाखभन्दा बढी मतदाता छन्, जहाँ सामान्यतया १० हजार भन्दा बढी मतान्तरले हारजित हुन्छ । तर, मुस्ताङजस्ता हिमाली जिल्लामा भने १० हजार मतदाताले परिणामको छिनोफानो गर्छन् ।

मुस्ताङको प्रवेश बिन्दु भनेर चिनिने थासाङदेखि उपल्लो मुस्ताङको लोमन्थाङसम्म पुगेर उम्मेदवारले मत मागिरहेका छन् । मुस्ताङमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) र नेपाली कांग्रेसबीचमा प्रतिस्पर्धा हुँदै आएको छ ।

यहाँ विगतमा एमाले र कांग्रेस नै एकअर्काको प्रतिस्पर्धी पार्टी हुन् । तर यसपटक यो जिल्लामा रास्वपा र उज्यालो नेपाल पार्टीका उम्मेदवारको बलियो उपस्थिति परम्परागत दलका उम्मेदवारका लागि चुनौती बन्ने देखिएको छ ।

मुस्ताङमा कांग्रेसबाट योगेश गौचन थकाली र एमालेबाट इन्द्रधारा विष्ट प्रतिस्पर्धामा छन् । नेपाल नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा)का नुबुक गुरुङ, रास्वपाबाट अधितिथचन्द्र थकाली, उज्यालो नेपाल पार्टीबाट डा.सुरेन्द्र शेरचन, आम जनता पार्टी (आजपा)बाट अजय विक र राप्रपाबाट कमला लामचन उम्मेदवार छन् । यसैगरी मंगोल नेशनल अर्गनाइजेसनबाट यमबहादुर गुरुङ प्रतिस्पर्धामा छन् । अन्य पार्टीहरूले पुरुष उम्मेदवार उठाए पनि राप्रपाबाट एकमात्र महिला उम्मेदवार छिन् ।

निवर्तमान सांसद योगेश गौचन यसपटक पनि कांग्रेसका उम्मेदवार छन् । उनी पूर्वसांसद रोमी गौचनका छोरा हुन् । प्रतिस्पर्धामा रहेका उम्मेदवारले आफू नै विजयी हुने दावी गरेका छन् ।

गौचन परिवारको पुर्खौली थलो तल्लो मुस्ताङको थासाङ हो । उपल्लो मुस्ताङका मतदाताले कांग्रेसले हरेकपटक तल्लो मुस्ताङबाट उम्मेदवार बनाउने गरेको भन्दै प्रश्न उठाउन थालेका छन् । किनभने, माथिल्लो मुस्ताङबाट प्रतिनिधिसभामा अहिलेसम्म प्रतिनिधित्व हुन सकेको छैन । तर यसपटक माथिल्लो मुस्ताङबाट पनि उम्मेदवार छन् । एमाले उम्मेदवार इन्द्रधारा विष्ट उपल्लो मुस्ताङको लोमन्थाङका बासिन्दा हुन् । आफूले पहिलोपटक संसद्मा उपल्लो मुस्ताङको आवाज उठाउने भन्दै विष्टले पहिचान र न्यायको नारा दिएका छन् ।

गण्डकी प्रदेशसभामा पूर्वसदस्य समेत रहेका विष्टको उमेदवारीलाई लिएर उपल्लो मुस्ताङका मतदाता उत्साही छन् । तर मुस्ताङको राजनीतिमा तल्लो भेग र थकाली समुदायको बर्चस्व रहँदै आएको छ । मतदाता पनि तल्लो क्षेत्रबाट धेरै छन् । यसपटक विष्टबाहेक अन्य सबै सात उम्मेदवार तल्लो मुस्ताङकै छन् ।

यसपटक रास्वपा र उज्यालो नेपाल पार्टीका उम्मेदवारको वीरगति चर्चा र केज मात्र होइन, ती दलप्रतिको आम आकर्षणले पनि हिमाली जिल्लाले कसलाई चुन्छ भनेर अनुमान लगाउन नसकिने स्थानीयवासी बताउँछन् ।

उज्यालो नेपाल पार्टीका उम्मेदवार सुरेन्द्र शेरचन पेशाले चिकित्सक हुन् । उनी अहिले यो क्षेत्रमा बलियाे उम्मेदवारका रूपमा आफू रहेको बताउँछन् ।

मुस्ताङको विकासमा उनले ६ वटा आधार स्तम्भ तय गरेको बताएका छन् । स्वास्थ्य, शिक्षा, पूर्वाधार विकास, कृषि क्षेत्र, पर्यटन, उद्योग-उद्यमशीलता र रोजगारी निर्माण नै आफ्नो मुल ध्येय भएको उनी बताउँछन् ।

बाँकी पृष्ठ ५ मा ►►

■ निर्वाचनमा सेनाको तीन चरणको सुरक्षा आजबाट सबै जिल्लामा मतपत्र, कर्मचारी र सुरक्षाकर्मीका लागि भोट हाल्न के छ व्यवस्था ?

» विकासशील राष्ट्रको स्तरोन्नतितर्फ मुलुक

वैदेशिक सहायता र व्यापार नीति पुनरावलोकन तयारी शून्य

राजधानी समाचारदाता
काठमाडौँ, १३ फागुन

नेपाली सेनाले आगामी २१ फागुनमा हुने प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनलाई तीन चरणको सुरक्षा रणनीति तयार पारेको छ । सेनाले निर्वाचनपूर्व, निर्वाचनको दिन र निर्वाचनपछि मत गणना भई परिणाम घोषणासम्मको गरी तीन चरणको सुरक्षा रणनीति तय गरेको हो । राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को सिफारिसमा मन्त्रिपरिषद्को निर्णय तथा राष्ट्रपतिबाट स्वीकृति प्राप्त भएपछि निर्वाचन सुरक्षाका लागि सेना परिचालन भइसकेको छ ।

सैनिक प्रवक्ता सहायक रथी राजाराम बस्नेतका अनुसार निर्वाचन केन्द्रत तालिम तथा संयुक्त अभ्यास सञ्चालन गरी आवश्यक तयारी पूरा भइसकेको छ । सेनाको सुरक्षा घेराउँँ मतपत्र छपाइ सकिएर हाल ७५ वटा जिल्लामा ढुवानीसमेत भइसकेको बताइएको छ ।

निर्वाचन आयोगका अनुसार बिहीबारसम्ममा सबै जिल्लामा मतपत्र र निर्वाचन सामग्री ढुवानी भइसकेको छ । आयोगका अनुसार भौगोलिक अवस्थाअनुसार ५ जिल्लामा हवाई माध्यमबाट र अन्य जिल्लामा स्थलमार्गबाट मतपत्र ढुवानी गरिएको हो । सेनाले २०४८ सालयताका सबै निर्वाचनमा मतपत्र छपाइस्थलको सुरक्षा, काठमाडौँबाट देशका सबै जिल्लास्थित

उपल्लो ढोल्पाको ढोल्पोबुद्ध गाउँपालिका-१ धोमा जाँदै गरेको नेपाली सेनाको टोली । प्रतिनिधिसभा सदस्य चुनावलाई शान्तिपूर्ण तरिकाले सम्पन्न गर्न सेनाको टोली ढुवैबाट तयार पुरेको हो ।

तस्विर : हेमन्त केसी/रासस

निर्वाचन कार्यालयसम्म मतपत्र ढुवानी गर्दै आएको छ । निर्वाचनको दिन मतदानस्थलमा तैयारी घेरामा सेनाले सुरक्षा दिँदै आएको छ । मतदान सकिएपछि भने निर्वाचन अधिकृतलगायत दलका प्रतिनिधिसहितको एकीकृत टोलीले सुरक्षा प्रदान गरी मतपेटिकालाई मतगणनास्थलसम्म लैजाने काम गर्दै आएको छ ।

एकीकृत सुरक्षा योजनाअनुसार सेनाले निर्वाचनका दौरान मतदान केन्द्र तथा मतगणनास्थलको सुरक्षा, हवाई गस्ती, शंकास्पद वस्तु निष्क्रिय पार्नेलगायत कार्य गर्ने प्रवक्ता बस्नेतको भनाइ छ ।

भौगोलिक विकट स्थानमा सडक तथा बाटोमा जमेका हिउँ पन्छाएर बाटो खुलाई निर्वाचन सामग्री ढुवानी र व्यवस्थापन गरिरहेको उनको भनाइ छ । कारागार, विमानस्थल तथा सरकारी कार्यालयसहित अन्य सुरक्षा निकायले सुरक्षा प्रदान गरिरहेका १ सय १६ महत्वपूर्ण संरचनाको सुरक्षाका लागिसेमेत सेना खटिएको छ ।

निर्वाचन सुरक्षासम्बन्धी गतिविधिको केन्द्रीय र स्थानीय तहबाट निरन्तर अनुगमन भइरहेको सेनाले जनाएको छ । प्रधानसेनापति अशोकराज सिग्देलले विभिन्न कमान्ड सेन्टर र फिल्डमा खटिएका फौजको निरीक्षण गरेर आवश्यक निर्देशन दिने कार्य जारी रहेको प्रवक्ता बस्नेतको भनाइ छ ।

बाँकी पृष्ठ ५ मा ►►

राजधानी समाचारदाता
काठमाडौँ, १३ फागुन

नेपाल अबको ९ महिनापछि अर्थात् २४ नोभेम्बर २०२६ मा अतिक्रम विकसित मुलुकबाट विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्नति हुँदै छ । स्तरोन्नतिसँगै वैदेशिक सहायता र वैदेशिक व्यापारमा भने समस्या देखिन निश्चित छ ।

५६ वर्षपछि हुन लागेको यो स्तरोन्नतिसँगै अर्थतन्त्रको संरचना, व्यापार नीति र प्रतिस्पर्धात्मक क्षमतामा फेरबदल गर्नुपर्ने भएको छ । यही संक्रमणकालीन अवस्थालाई दृष्टिगत गरी व्यवस्थापन गर्न सरकारले 'वाणिज्य क्षेत्रको रणनीतिक योजना, २०८१' मार्फत योजना बनाएको छ । उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयले तयार पारेको यो योजनाले स्तरोन्नतिपछिका जोखिम न्यूनीकरण र अवसर अधिकतम उपयोगको स्पष्ट मार्गचित्र प्रस्तुत गर्ने बताइएको छ । नेपाल सन् १९७१ देखि अतिक्रम विकसित मुलुकको सूचीमा थियो । संयुक्त राष्ट्रसंघको विकास नीतिले प्रतिव्यक्ति आय, मानव सम्पत्ति

सूचकांक र आर्थिक तथा वातावरणीय जोखिम सूचकांकका आधारमा यस्तो वर्गीकरण गर्दै आएको छ । सन् २०१५, २०१८ र २०२१ का त्रिवर्षीय समीक्षामा नेपालले मानव सम्पत्ति र आर्थिक जोखिम सूचकांकमा तोकिएका मापदण्ड पूरा गरेपछि स्तरोन्नतिका लागि सिफारिस गरिएको थियो । सो सिफारिसलाई संयुक्त राष्ट्रसंघको महासभालेले २३ नोभेम्बर २०२१ मा अनुमोदन गरेसँगै नेपाल विकासशील राष्ट्र बन्ने औपचारिक प्रक्रियामा प्रवेश गरेको थियो ।

प्रतिव्यक्ति कूल राष्ट्रिय आयको मापदण्ड पूर्णरूपमा नपुगे पनि अन्य दुई सूचकमा आधारमा नेपाललाई स्तरोन्नति गर्ने निर्णय गरेको थियो । अहिले पनि मानव सम्पत्ति र जोखिम सूचकांकमा सुधार देखिए पनि आर्थिक संरचनाको आधारभूत कमजोरीहरू कायमै छन् । उत्पादन क्षमता सीमित छ, निर्यात संरचना कमजोर छ र आयात निर्भरता गहिरिँदै गएको छ । आर्थिक वर्ष २०६९/७० मा ६ खर्ब ७९ अर्ब रूपैयाँ रहेको कूल वैदेशिक व्यापार २०८०/८१ मा १७ खर्ब ४५ अर्ब रूपैयाँ पुगेको छ ।

बाँकी पृष्ठ ५ मा ►►

Paradise Human Resource Pvt. Ltd.
 Sinamangal-9, Jamuna Galli, Kathmandu, Nepal
 E-mail: info@paradisehumanresource.com.np, Web: www.paradisehumanresource.com.np
 संपर्क: +977-1-5921521, 1-5921522, 9801358252

विवेचनाराजधानी

खाद्य सुरक्षाको दोसाँधमा नेपाल

नेपाल, जसको परिचय सदियौंदेखि कृषिप्रधान मुलुकका रूपमा रहदै आएको छ। आज आफ्नो खाद्य प्रणालीको गम्भीर संकटको दोसाँधमा छ देश। सन् २००० मा ‘गम्भीर भोकमरी’को डरलाग्दो श्रेणीमा रहेको नेपालले दुई दशकको अवधिमा उल्लेख्य सुधार गर्दै ‘मध्यम श्रेणी’मा उक्लनु आफैँमा सराहनीय उपलब्धि थियो। तर, पछिल्लो ‘ग्लोबल हंगर इन्डेक्स २०२५’को प्रतिवेदनले यो सुधारको गति सुस्तमात्र नभई नाजुक रहेकोसमेत स्पष्ट पारेको छ।

अबको पाँच वर्षमा भोकमरी अन्त्य गर्नेगरी ‘जिरो हंगर’ लक्ष्य लिइएको भए पनि नेपालमा पछिल्लो एक वर्षमा भोकमरी वृद्धिदर थप बढेको देखिन्छ।

विश्व भोकमरी सूचकांक २०२५’को प्रतिवेदनअनुसार नेपालमा भोकमरीको स्थिति र बाल पुङ्कोपनाको दर बढ्दै गएको छ। यसले खाद्य तथा पोषण सुरक्षाको प्रगति कमजोर रहेको देखाउनेमात्र नभई अवस्था यस्तै रहे सन् २०३० भित्र दिगो विकासको ‘जिरो हंगर’ लक्ष्य पूरा गर्न सम्भव नरहेको विज्ञ औल्याउँछन्।

‘ग्लोबल हंगर इन्डेक्स’को सूचकांकमा नेपाल गत वर्षको तुलनामा चार स्थान खस्कदै ७२औँ स्थानमा पुगेको छ भने सोही अंकमा समेत वृद्ध भएको देखिएको छ। सन् २०२४ को १४.७ अंकबाट २०२५ मा १४.८ मा पुगेको वृद्धि सानै देखिए पनि यसको संकेत गम्भीर छ। ‘ग्लोबल हंगर इन्डेक्स’ले मापन गर्ने चार मुख्य सूचकमध्ये कुपोषणका तथ्यांकहरू भन्ने चिन्ताजनक देखिएका छन्। पाँच वर्षभन्दा कम उमेर समूहका बालबालिकामा पुङ्कोपना (चाइल्ड स्टन्ड) दर २४.८ प्रतिशतबाट बढेर २६ प्रतिशत पुगेको छ। लामो समयदेखि पर्याप्त पोषणयुक्त खाना नपाएको स्थितिलाई बाल पुङ्कोपनाका रूपमा लिन सकिन्छ।

पुङ्कोपनाको दर बढ्नु विषन् समुदायमा भोकमरीले असर गरेको, नेपालीको क्रयशक्ति घटेको, स्वास्थ्य सेवा गतिलो नभएको, मातृशिक्षा सुधार नभएको, बातावरणीय क्षयीकरण बढेको भन्ने देखाउँछ। विज्ञका अनुसार यो हाम्रा लागि ‘खतराको घण्टी’ हो। पुङ्कोपना बढ्नुले जोखिमको अवस्था दर्शाउँछ। बाल ख्याउटेपनाको दर ७ प्रतिशत रहेको छ, जुन अन्य दक्षिण एसियाली देशहरूसँग तुलना गर्दा अझै पनि उच्च मानिन्छ। यो देशको खाद्य प्रणालीभित्र गहि्रदै गएको असन्तुलन र कमजोरीको प्रत्यक्ष संकेत हो। नेपाली थालिमा असन्तुलन बढ्दै छ, भोकमरीका सूचक स्थिर हुन सकेका छैनन्।

भोकमरी पेट खाली हुने समस्यामात्रै होइन। ५.३ प्रतिशत जनसंख्या अझै दैनिक आवश्यक ‘क्यालोरी’ पुर्‍याउन असमर्थ मानिन्छ। बाल पुङ्कोपना २६ प्रतिशत छ, जसले दीर्घकालीन स्वास्थ्य, शिक्षा र श्रमशक्तिमा असर गर्छ। करिब ३८ लाख मानिस पर्याप्त आहार पाउन सकिरहेका छैनन् भने ६३ प्रतिशत परिवारले खाद्य मूल्यवृद्धिलाई मुख्य चुनौती मानिरहेका छन्। यी तथ्यांकले स्पष्ट गर्छ कि खाद्य सुरक्षा अभाव समस्या नभएर संरचनागत संकटको विषय बनेको छ।

नेपालको खाद्य असुरक्षाको मूल कारण जटिल र बहुपरतीय छ। कृषि प्रधान देश भए पनि किसान आफ्नै खेतबाट सुरक्षित छैनन्। उत्पादन लागत बढ्दो छ, तर न्यूनतम समर्थन मूल्य प्रभावकारी रूपमा लागू गरिएको छैन। धान, गहुँ, मकै, चामलजस्ता प्रमुख बालीमा किसानको लाभ सीमित छ। आयातमा निर्भरता उच्च रहेका कारण विषम बजारको मूल्य अस्थिरताले नेपाली थालीमा प्रत्यक्ष असर पाउँछ।

सन् २०२५ मा खाद्यान्नको मूल्य वृद्धिले ६३ प्रतिशत

ललितकुमार यादव
kskeshariaaryan@gmail.com

■**नेपालको खाद्य असुरक्षाको मूल कारण जटिल र बहुपरतीय छ। कृषि प्रधान देश भए पनि किसान आफ्नै खेतबाट सुरक्षित छैनन्। उत्पादन लागत बढ्दो छ, तर न्यूनतम समर्थन मूल्य प्रभावकारी रूपमा लागू गरिएको छैन। धान, गहुँ, मकै, चामलजस्ता प्रमुख बालीमा किसानको लाभ सीमित छ। आयातमा निर्भरता उच्च रहेका कारण विश्व बजारको मूल्य अस्थिरताले नेपाली थालीमा प्रत्यक्ष असर पाउँछ।**

■ **सशक्त स्थानीय सरकार, समुदायमा आधारित निगरानी र कमजोर वर्गलाई प्राथमिकतामा राख्ने नीतिबिना ‘जिरो हंगर’ लक्ष्य केवल सपना हुनेछ। संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय सरकारबीच समन्वय, निगरानी र कार्यान्वयन क्षमता बलियो हुनुपर्छ। खाद्य सुरक्षाको दोसाँधमा रहेको नेपाललाई एक बाटोले भोक, कुपोषण र असमानताको चक्रलाई दीर्घ बनाउँछ भने अर्को बाटोले किसानलाई सम्मान, नागरिकलाई सुरक्षा र राष्ट्रलाई दिगो खाद्य भविष्यतर्फ धकेल्छ। सही निर्णय र दृढ नीतिगत कार्यान्वयनले मात्रै ‘जिरो हंगर’ लक्ष्यलाई वास्तविक बनाउन सक्छ।**

■ **नेपालको भौगोलिक विविधता खाद्य असुरक्षाको अर्को मुख्य कारण हो। कर्णाली र सुदूरपश्चिमका हिमाली र पहाडी क्षेत्र दुर्गम छन्। सडक, सञ्चार र यातायात अभावले समयमै खाद्य वितरणमा बाधा पुर्‍याउँछ। मधेशमा पनि बाँभो जमिन, सिँचाइ अभाव र प्राविधिक स्रोत कमीले उत्पादनमा असन्तुलन ल्याएको छ।**

घरपरिवार प्रभावित भएको तथ्यांकले देखाउँछ कि मूल्य अस्थिरता उत्पादन वा बजारको समस्यामात्र होइन, यसले ग्रामीण गरीब परिवारको दैनिक जीवन र पोषणमा पनि ठूलो असर पारिरहेको छ। उच्च मूल्य र कम आयले गर्दा गरीब परिवारले सस्तो, कम पोषक तत्व भएको आहारमा निर्भर हुन बाध्य छन्, जसले कुपोषण र भोकमरीको चक्रलाई निरन्तरता दिएको छ।

नेपालमा कृषि उत्पादन र उपभोगबीचको तालमेल मिल्न सकेको छैन। वार्षिक खाद्य उत्पादन पर्याप्त देखिए पनि वितरण प्रणाली असक्षम र असमान छ। उत्पादनको

केही भाग बजारसम्म पुग्दैन, जबकि जोखिम क्षेत्रमा खाद्य अभाव गहिरो छ।

नेपालको भौगोलिक विविधता खाद्य असुरक्षाको अर्को मुख्य कारण हो। कर्णाली र सुदूरपश्चिमका हिमाली र पहाडी क्षेत्र दुर्गम छन्। सडक, सञ्चार र यातायात अभावले समयमै खाद्य वितरणमा बाधा पुर्‍याउँछ। मधेशमा पनि बाँभो जमिन, सिँचाइ अभाव र प्राविधिक स्रोत कमीले उत्पादनमा असन्तुलन ल्याएको छ। उत्पादन भए पनि बजारसम्म पुग्दा ढिलाइ हुने गरेको छ। पूर्वाधार अभावले वितरणमा मात्रै असर गर्दैन, यसले किसानलाई उत्पादन

प्रविधि र बजार पहुँचबाट पनि वञ्चित गराउँछ। जसका कारण दीर्घकालीन खाद्य सुरक्षामा संकट थप्छ।

त्यसो त, भोक आर्थिक वा भौगोलिक कारणले मात्र हुँदैन। सामाजिक संरचना र पोषण अभ्यासले पनि ठूलो भूमिका खेल्दछ। बालबालिकाको न्यून आहार विविधता, मातृ शिक्षा र महिला सशक्तीकरण अभावले पोषण सुधारमा बाधा पुर्‍याउँछन्। ६-२३ महिनाका बालबालिकाको एकतिहाइले न्यूनतम आहार विविधता पूरा गर्न सकेका छैनन्। महिला शिक्षा, स्वास्थ्य र पोषण ज्ञानमा असमानता, समुदायमा पुरानो परम्परा र आहार अभ्यासले कुपोषण र भोकमरीलाई

दोहोर्‍याएको छ। बालबालिकाको दीर्घकालीन स्वास्थ्य, मानसिक विकास र शारीरिक क्षमता प्रभावित हुने भएकाले भोकमरी तत्कालीन समस्या होइन, यो भविष्यको मानव स्रोत र राष्ट्रिय विकासका लागि जोखिम हो।

नेपाल सरकारले खाद्य सुरक्षा र पोषण सुधारका लागि विभिन्न पहल गरेको छ। तर तिनको प्रभावकारिता र दीर्घकालीन स्थायित्व अझै सीमित देखिन्छ। खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीले दुर्गम क्षेत्रमा ढुवानी अनुदान र खाद्य भण्डारण व्यवस्था गरेको छ।

राष्ट्रिय खाद्य सुरक्षा भण्डार तथा सार्क खाद्य बैंकमा क्रमशः २५ हजार मेट्रिक टन र ८ हजार मेट्रिक टन गरी ३३ हजार मेट्रिक टन खाद्यान्न मौज्जात व्यवस्थापन गर्दछ। खाद्य कम्पनीले भण्डारण गर्ने खाद्यन्न आकस्मिक राहतमा सहयोगी भए पनि दीर्घकालीन उत्पादन सुधार र जोखिम न्यूनीकरणमा प्रभाव सीमित छ। बहुक्षेत्रीय पोषण योजना कुपोषण र अल्पपोषण घटाउन समन्वय प्रयास गर्छ। तर, स्थानीय तहसम्म प्रभाव पार्न अप्ठ्यारो देखिन्छ। कार्यक्रम लागू गर्ने क्षमता र समन्वय अभावले धेरैजसो योजना कागजमै सीमित रहन्छन्। आधुनिक गोदाम, सहूलियत मूल्य पसल र कृषि उद्यमशीलता बढाउने योजना छन्। यद्यपि, कार्यान्वयन ढिलाइ र वित्तीय सीमितताले दीर्घकालीन समाधानमा चुनौती थपेको देखिन्छ।

दक्षिण एसियाली सन्दर्भमा नेपाल र श्रीलंका मध्यमस्तरको भोकमरीमा छन्। भारत, अफगानिस्तानजस्ता देश अझै गम्भीर श्रेणीमा छन्। नेपालले बाल पुङ्कोपना घटाउन केही प्रगति गरेको भए पनि पछिल्ला वर्ष सुधार स्थायी नभएको प्रमाणित भएको छ।

नेपालले खाद्य सुरक्षामा आयातमा भर पर्नुमात्र होइन, सशक्त कृषि, प्रविधिमैत्री उत्पादन र जोखिम क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिने रणनीति अपनाउनेपछि। किसान सशक्तीकरण अनिवार्य छ। न्यूनतम समर्थन मूल्य कडाइसाथ प्रभावकारी रूपमा लागू गर्न, सस्तो ऋण, विमा र प्रविधिमैत्री खेतीलाई प्रोत्साहन गर्न सक्नुपर्छ। किसानलाई स्रोत र सम्मानविना उत्पादन बढ्दैन, पोषण सुधार असम्भव छ।

जोखिम क्षेत्रमा लक्षित पोषण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्छ। कर्णाली, सुदूरपश्चिम र मधेशमा पोषण प्याकेज र स्थानीय उत्पादन प्रोत्साहन प्राथमिकतामा राख्नु अपरिहार्य छ। जलवायु-अनुकूलन प्रणाली विकास आवश्यक छ। वर्षा/सिँचाइमा आधारित प्रणाली, जैविक विविधता संरक्षण, जोखिम पूर्वानुमान र बाली संरक्षणविना दीर्घकालीन खाद्य सुरक्षा सुनिश्चित हुँदैन।

सशक्त स्थानीय सरकार, समुदायमा आधारित निगरानी र कमजोर वर्गलाई प्राथमिकतामा राख्ने नीतिबिना ‘जिरो हंगर’ लक्ष्य केवल सपना हुनेछ। संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय सरकारबीच समन्वय, निगरानी र कार्यान्वयन क्षमता बलियो हुनुपर्छ। खाद्य सुरक्षाको दोसाँधमा रहेको नेपाललाई एक बाटोले भोक, कुपोषण र असमानताको चक्रलाई दीर्घ बनाउँछ भने अर्को बाटोले किसानलाई सम्मान, नागरिकलाई सुरक्षा र राष्ट्रलाई दिगो खाद्य भविष्यतर्फ धकेल्छ। सही निर्णय र दृढ नीतिगत कार्यान्वयनले मात्रै ‘जिरो हंगर’ लक्ष्यलाई वास्तविक बनाउन सक्छ।

खाद्य सुरक्षा पेटको प्रश्नमात्रै होइन, यो त सामाजिक न्याय, अवसर समानता, मानवकेन्द्रित विकास र राष्ट्रिय स्थायित्वको सवाल हो। किसानलाई सशक्त बनाएर, उत्पादनलाई प्रविधिसँग जोडेर, जोखिम क्षेत्र प्राथमिकतामा राखेरमात्र नेपालले भोकमरीरहित, दिगो र समृद्ध भविष्यको परिकल्पना साकार गर्न सक्छ।

(लेखकको यो निजी विचार हो)

पाठक मञ्च

लेख-रचना-प्रतिक्रियाका लागि इमेल गर्नुहोस् : bicharrajdhani@gmail.com

कैयौं निर्वाचनले नबुझेको कर्णालीको यथार्थ

बिरामीलाई नेपालगञ्ज वा सुर्खेत लैजानुपर्ने अवस्था आउँछ, जसले समय र खर्च दुवै बढाउँछ।

४. शिक्षा र मानव पूँजी विकास

ग्रामीण विद्यालयमा शिक्षक अभाव, भौतिक पूर्वाधार कमजोरी र सूचना-प्रविधि सीमित पहुँचका कारण विद्यार्थी प्रतिस्पर्धी हुन सकिरहेका छैनन्।

‘विद्यालय क्षेत्र विकास योजना (एसएसडीपी)’ र हालको ‘शिक्षा क्षेत्र योजना’ले गुणस्तरीय शिक्षाको लक्ष्य लिए पनि हिमाली जिल्लामा यसको प्रभाव अपेक्षितस्तरमा देखिँदैन। मानव पूँजी विकास कमजोर हुँदा युवा रोजगारीका लागि जिल्ला बाहिर वा विदेश पलायन भइरहेका छन्। बसाइँसराइ बढ्दा गाउँका खेतवारी बाँभो बन्दै गएका छन्, जसले खाद्य सुरक्षालाई थप

कमजोर बनाउँछ।

स्थानीय सम्भावना : अवसर किन नउठाउने ?

हुम्लामा स्याउ, आलु, फापर, जडीबुटी र पशुपालनको ठूलो सम्भावना छ। सीमावर्ती क्षेत्र भएकाले अन्तरदेशीय व्यापारको अवसर पनि छ। तर, बजारसँग जोड्ने सडक, भण्डारण र प्रशोधन उद्योग

नेपालको संविधान २०७२ ले पनि प्रत्येक नागरिकलाई शिक्षा, स्वास्थ्य, खाद्य, आवास, रोजगारी र समान विकासको मौलिक हक सुनिश्चित गरेको छ। ‘समावेशी र समानुपातिक विकास’ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको मूल प्रतिबद्धता हो। तर, व्यवहारमा हेर्दा देशका दुर्गम भूभाग विशेषतः हुम्लाका नागरिकले अझै पनि राज्यका आधारभूत सेवाबाट पूर्ण लाभ लिन सकिरहेका छैनन्। कर्णाली प्रदेशको हिमाली भेगमा पर्ने यो जिल्ला भौगोलिक रूपमा विकट, यातायात पहुँच कमजोर र पूर्वाधार विकासमा पछाडि छ।

भौगोलिक विकटता र यातायातको चुनौती

हुम्ला सडक सञ्जालले पूर्ण रूपमा राष्ट्रिय राजमार्गसँग नजोडिएको जिल्लामध्ये एक हो। वर्षायाममा पहिरो र बाढीका कारण ग्रामीण सडक अवरुद्ध हुन्छन् भने हिउँदमा हिमपातले आवतजावत ठप्प पाउँछ। सदरमुकाम सिमकोट पुग्न अझै हवाई सेवा प्रमुख विकल्प हो। जसबाट ढुवानी लागत अत्यधिक बढाउँछ। परिणामस्वरूप खाद्यान्न, निर्माण सामग्री र दैनिक उपभोग्य वस्तु महँगो पर्छन्। सरकारले ‘मध्यपहाडी लोकमार्ग’ र उत्तर-दक्षिण करिडोरजस्ता परियोजनालाई प्राथमिकता दिए पनि दुर्गम हिमाली जिल्लासम्म गुणस्तरीय सडक विस्तार सुस्त छ। यातायात पूर्वाधार कमजोर हुँदा शिक्षा, स्वास्थ्य र व्यापारिक गतिविधि सबै प्रभावित हुन्छन्।

खाद्य सुरक्षा र जीवनयापनको संकट

हुम्लामा सीमित खेतीयोग्य जमिन र कठोर मौसमका कारण उत्पादन कम हुन्छ। स्थानीय वर्षमा केही महिनामात्र आफ्नै उत्पादनले गुजारा चलाउन सक्छन्। बाँँकी समय बाहिरबाट खाद्यान्न आयातमा निर्भर रहनुपर्छ। ढुवानी महँगो भएकाले चामल, तेल, नुनजस्ता आधारभूत वस्तु अन्य जिल्लाभन्दा धेरै मूल्यमा उपलब्ध हुन्छन्।

संविधानले खाद्य सुरक्षालाई मौलिक हक मानेको छ। ‘खाद्य तथा पोषण सुरक्षा नीति २०७५’ले दुर्गम क्षेत्रमा सहूलियत ढुवानी र भण्डारण व्यवस्था सुदृढ गर्ने उल्लेख गरेको छ। तर, कार्यान्वयन कमजोर हुँदा वास्तविक लाभ सर्वसाधारणसम्म पुग्न सकिरहेको छैन।

स्वास्थ्य सेवा : संरचना छ, सेवा छैन

स्वास्थ्य मन्त्रालयका तथ्यांकअनुसार ग्रामीण तथा हिमाली क्षेत्रमा चिकित्सकको दरबन्दी पूर्ति न्यून छ। हुम्लाका धेरै स्वास्थ्य चौकीमा पनि नियमित चिकित्सक छैनन्। औषधि आपूर्ति ढिलो हुने, उपकरण अभाव र आकस्मिक उद्धारमा कठिनाइ हुने समस्या विद्यमान छ।

‘राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०७६’ले प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा समान पहुँच लक्ष्य राखे पनि भौगोलिक विकटताका कारण कार्यान्वयन प्रभावकारी देखिँदैन। आकस्मिक अवस्थामा

नहुँदा उत्पादनले उचित मूल्य पाउँदैनन्। ‘प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना’ र ‘सहूलियत ऋण कार्यक्रम’ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन भए स्थानीय अर्थतन्त्र सुदृढ हुन सक्थ्यो। सहकारीमाफत संकलन, चिस्यान केन्द्र स्थापना र ब्रान्डिङ गरिएमा हुम्लाका उत्पादन राष्ट्रिय बजारमा प्रतिस्पर्धी बन्न सक्छन्।

संघीयता र कार्यान्वयनको प्रश्न

संघीय संरचनापछि स्थानीय तहलाई विकासको प्रमुख जिम्मेवारी दिइएको छ। तर, सीमित स्रोत, प्राविधिक जनशक्ति अभाव र समन्वय कमजोरीका कारण ती योजना समयमै सम्पन्न हुन सकिरहेका छैनन्। संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच स्पष्ट कार्यविभाजन र प्रभावकारी अनुगमन अपरिहार्य छ। विकासका लागि विनियोजित बजेट समयमै खर्च नहुनु अर्को चुनौती हो। पारदर्शिता र उत्तरदायित्व सुनिश्चित नगरी लक्ष्य प्राप्ति सम्भव छैन।

अबको बाटो : घोषणाभन्दा कार्यान्वयन

हुम्लाको समस्या समाधानका लागि निम्न कदम आवश्यक देखिन्छन्-

■ गुणस्तरीय सडक सञ्जाल र नियमित हवाई सेवा सुनिश्चित गर्ने।

■ सहूलियत ढुवानी तथा खाद्यान्न भण्डारण केन्द्र विस्तार गर्ने।

■ ग्रामीण स्वास्थ्य संस्थामा दरबन्दी पूर्ति र टेलिमेडिसिन विस्तार गर्ने।

■ कृषि उत्पादनलाई बजारसँग जोड्ने पूर्वाधार निर्माण गर्ने।

समृद्ध नेपाल निर्माणको आधार दुर्गम क्षेत्रको उत्थान हो। कर्णालीलाई सधैं ‘पछाडि परेको क्षेत्र’ भनेरमात्र चित्रण गर्नु पर्याप्त छैन। ठोस नीति, पारदर्शी कार्यान्वयन र दीर्घकालीन दृष्टिकोण आवश्यक छ।

हुम्लाका नागरिकले दया होइन, अधिकार खोजिरहेका छन्। संविधानले दिएको समान अवसर व्यवहारमा उतार्नु राज्यको दायित्व हो। अब पनि कार्यान्वयनमा ढिलाइ गरिए कर्णालीको विकासको सपना अफ टाढा सनेछ। समयमै ठोस कदम चालेर दुर्गम नागरिकको विश्वास जित्नु नै आजको सबैभन्दा ठूलो आवश्यकता हो। कैयौं चुनावले नदेखेको कर्णालीवासीको दुःख अबका सरकारले देखास् भन्ने हाम्रो चाहना छ।

■ **पदम बुढा**
गुदुचौर, सुर्खेत

सन् २०२५ मा पत्रकार हत्यामा इजरायलको भूमिका अहम् : सीपीजे

एजेन्सी
न्युयॉर्क, १३ फागुन
 सन् २०२५ मा विश्वभर १ सय २९ जना पत्रकार र सञ्चारकर्मी मारिएका छन् । यी घटनामा इजरायलले गाजाबाट रिपोर्ट गर्ने पत्रकारहरूको ठूलो हिस्सा मारिएर सबैभन्दा बढी

भूमिका खेलेको देखिएको पत्रकार संरक्षण समिति (सीपीजे) ले बुधवार जनाएको छ । सन् २०२५ मा पत्रकारहरूको मृत्युको संख्या अत्यधिक बढेको छ र सीपीजेले तीन दशकअघि डेटा संकलन सुरु गरेदेखि यो सबैभन्दा घातक वर्ष बनेको छ, जुन लगातार दोस्रो वर्ष हो ।

सीपीजेका प्रमुख जोडी गिन्सबर्गले विज्ञप्तिमा भनेका छन्, ‘सूचनाको पहुँच पहिलेभन्दा बढी महत्वपूर्ण

भएको समयमा पत्रकारहरूको हत्या हुनु हामी सबैका लागि जोखिम हो । सन् २०२५ मा भएका मृत्युको तीन चौथाईभन्दा बढी द्रन्द्धका कारण भएको छ ।’

सन् २०२५ मा इजरायली गोली हानाहानबाट मारिएका ८६ पत्रकारमध्ये ६० प्रतिशतभन्दा बढी गाजामा रिपोर्ट गर्ने प्यालेस्टिनी थिए । इजरायली सेनाले पत्रकारहरूलाई जानाजानी लक्षित नगर्ने दावी गरेको छ । युक्रेन र

सुडानमा पनि पत्रकारको मृत्यु बढेको छ । सीपीजेले डोन प्रयोगबाट भएका ३९ घटना दस्तावेज गरेको छ, जसमा गाजामा इजरायलले २८ र सुडानमा अर्धसैनिक बलले पाँच पत्रकारको हत्या गरेको थियो । युक्रेनमा रूसी सैन्य डोनले चार पत्रकारको हत्या गरेको छ । यो सन् २०२२ पछि युद्ध क्षेत्रमा पत्रकारको सबैभन्दा ठूलो वार्षिक मृत्यु हो । सीपीजेले दण्डहीनताको निरन्तर संस्कृतिका

कारण पत्रकारहरू बढ्दो जोखिममा रहेको बताएको छ । मेक्सिकोमा ६ र फिलिपिन्समा ३ पत्रकार मारिएका थिए । भ्रष्टाचार रिपोर्टिङका कारण बंगलादेशी पत्रकार को हत्या भएको र भारत र पेरुमा संगठित अपराधसँग सम्बन्धित मृत्युहरू रेकर्ड गरिएको छ । साउदी अरबमा प्रमुख स्तम्भकार तुर्की अल-जस्सरलाई राज्यद्वारा मृत्युदण्ड दिइएको थियो ।

पृष्ठ १ बाट ॠमशः

काम सम्भाउदै...

तनहुँ क्षेत्र नम्बर-१ मा १ लाख २६ हजार ८ सय ८२ मतदाता रहेका छन् । २६ देखि ४० वर्ष उमेर समूहका युवा मतदाता सबैभन्दा धेरै ३५ प्रतिशत रहेको यस क्षेत्रमा ३३ प्रतिशत ४१ देखि ६० वर्ष उमेर समूहका र २३ प्रतिशत ६० वर्षभन्दा माथि उमेर समूहका रहेका छन् । जेनजी उमेर समूहमा पर्ने १८ देखि २५ वर्ष उमेर समूहका ७ प्रतिशत रहेका छन् ।

२०७९ को प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा ५४ दशमलव ०३ प्रतिशत मत खसेको यस क्षेत्रमा आसन्न निर्वाचनमा मत खस्ने सम्भावित प्रतिशत केही बढ्ने अनुमान गरिएको छ ।

कोही काम भजाउँदै, कोही आस देखाउँदै

तनहुँ क्षेत्र नम्बर-१ का मतदातामाफ्र जाँदा एमालेकी उम्मेदवार भगवती न्यौपानेले छोटो अवधि मन्त्री भएका समयको कामको प्रचारलाई तीव्र बनाएकी छन् ।

राष्ट्रिय सभा सदस्य भएर संघीय संसदमा पुगेपछि एकपटक संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्री भएको बेलामा देशको सामान्य प्रशासन क्षेत्रमा गरेका सुधारका अभ्यासले सुशासनमा आसलाग्दो काम गरेको प्रतिक्रिया पाएकी छन् । न्यौपानेले स्थानीय तह घोषणा भएदेखि पूर्णरूपमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नपाएका स्थानीय तहहरूमा सबैमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत खटाएर निमित्तको अवस्था अन्त्य गरेकी थिइन् ।

कर्मचारी सुरुवा मापदण्ड लागू गर्नेदेखि धेरै प्रशासनिक सुधार गरेकी न्यौपानेले छोटो समयमै निर्वाचन क्षेत्रमा बजेट व्यवस्था गर्न विभिन्न मन्त्रालयमा समन्वय गरेको पनि निर्वाचनका बेलामा मतदातामाफ्र अन्तरक्रिया गरिरहेकी छन् ।

एमालेकी न्यौपानेले सुशासन र विकासको परिणाम र मोडल दिँदै गर्दा निर्वाचन क्षेत्रबाट अधिल्लो निर्वाचनमा शानदार जित हात पारेका राख्पाका बाग्ले र कांग्रेसका भट्टाईलगायत अन्य उम्मेदवारले भने आश्वासन मात्रै बाडिरहेका छन् ।

पुराना दलहरूले सिक्रो नभाँचेको आरोप लगाउँदै अधिल्लो चुनाव जितेका बाग्लेले भने आगामी सरकारमा आफू अर्थमन्त्री भएर काम गर्ने आश्वासन बाडिरहेका छन् । चुनावी घरदैलो अभियानमा बाग्लेले आफू अर्थमन्त्री भएर देशभर हेर्नुपर्ने भन्दै आफूहरूको काम निर्वाचन क्षेत्रमा केन्द्रित भएर सानातिना काममा अल्किने नभएको भन्दै पन्छिएका छन् ।

गोरखा स्थायी ठेगाना भएका बाग्ले निर्वाचन लड्नका लागि तनहुँ आएको भन्दै स्थानीयहरूले ‘टुट्टिर’ उम्मेदवार भनेको गुनासोसमेत गर्दै बाग्लेले निर्वाचन क्षेत्रका सबै टोलमा पुगेर गफगाफ गर्नमात्रै दुई वर्षभन्दा बढी लाग्ने रहेछ भनेर अन्तर्वार्ता दिएको भिडियो चर्चामा छ । चुनाव जितेपछि निर्वाचन क्षेत्र नफर्केको भन्दै आलोचना भएपछि बाग्लेको यस्तो प्रस्टीकरण शैलीको अन्तरवार्ता सार्वजनिक भएको हो । नेपाली कांग्रेसका उम्मेदवार भट्टाईले भने पौडेल राष्ट्रपति निर्वाचित भएका कारण प्रष्टिछा बढेको र विकास भएको भन्दै कांग्रेसलाई भोट मागिरहेका छन् ।

नयाँ र युवा...

मुस्ताङ गाउँपालिका मञ्चको नयाँ अवधारणालाई स्थानयिले मनपराएको बताउँदै उनले यो अवधारणालो जिल्लाको विकास, संस्कृति, सम्पदामा कायापलट हुने दावीसमेत गरे ।

यसअघि, २०७९ सालको आमनिर्वाचनमा कांग्रेसका योगेश गौचन तीन हजार ९९२ मत ल्याएर विजयी भएका थिए । उनका निकटतम् प्रतिद्वन्द्वी एमालेका प्रेम तुलाचनले तीन हजार ७८ मत ल्याएका थिए । जिल्ला निर्वाचन अधिकारी लोकेन्द्र ज्ञवालीका अनुसार, मुस्ताङमा यसपटक ३९ मतदान केन्द्रमा ११ हजार ३२८ मतदाता छन् ।

तल्लो मुस्ताङ थकाली बहुल क्षेत्र हो । यहाँ दलित र अन्य समुदायको मत पनि उल्लेख्य छ । तल्लो क्षेत्रमा बाडिने मत कांग्रेस र एमाले दुवै उम्मेदवारका लागि निर्णायक बन्न सक्ने घरपरभोङ गाउँपालिकाका स्थानीयवासी बताउँछन् ।

अहिले कांग्रेस र एमालेले आफूलाई बलियो बनाउन विभिन्न मुद्दा अगाडि सारेका छन् । एमालेले मुस्ताङमा सडक पुर्‍याएको जस लिने प्रयास गरिरहेको छ । २०५१ सालमा मनमोहन अधिकारी नेतृत्वको तत्कालीन सरकारले ल्याएको ‘आफ्नो गाउँ आफै बनाउँ’ कार्यक्रमअन्तर्गत सोभै साविकका गाविसमा आएको रकमले उपल्लो मुस्ताङवासीले लोभन्डाबाट सडक खन्न थालेका थिए । यही बाटो

अनलाईन सञ्चारमाध्यमको दर्ता प्रमाणपत्र रद्द गर्ने सम्बन्धी सूचना
सूचना तथा प्रसारण विभागमा दर्ता नं. ४३५२-२०८०/२०८१ मिति २०८०/०७/२३ मा रहेको संघारी मॉटपल सर्भिस एण्ड रिसर्च प्रा.लि.द्वारा सञ्चालित www.sangharinews.com नामक अनलाईन सञ्चारमाध्यमको दर्ता खारेज गरिनेहुँदा यस सञ्चारमाध्यमसँग सम्बन्धित कुनै श्रमजिवि पत्रकारहरूको पारिश्रमिक वा अन्य आर्थिक दायित्व भएमा मिति २०८२ फागुन १४ गते प्रकाशित भएको १५ दिन भित्र यस संस्थाको ठेगाना धनगढी उपमहानगरपालिका बडा नं. ७ कैलासीमा १८००६४४०४ मा वा इमेल smultipleservice@gmail.com मा सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध छ। साथै समयमै उजुरी प्राप्त नभएमा प्रक्रिया अगाडी बढाइने व्यहोरा अनुरोध छ ।
कालीमैयाँ कुमारी चौधरी सञ्चालक

आर. एस. टि. सि. ए. इन्भेष्टमेन्ट फन्ड लिमिटेड दर्ता नं. ३१३९३० केन्द्रिय कार्यालय, काठमाडौं।
वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धि सूचना ।
प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०८२/११/१३ दोस्रो पटक प्रकाशित मिति २०८२/११/१४
श्री शेखरधनी महानुभावहरू, मिति २०८१/११/११ मा सम्पन्न संचालक समितिको बैठकको निर्णय बमोजिम यस आर. एस. टि. सि. ए. इन्भेष्टमेन्ट फन्ड लिमिटेडको आ.व. २०८०/८१ र आ.व. २०८१/८२ को वार्षिक साधारण सभा निम्न लिखित मिति, स्थान र समयमा निम्न प्रस्तावहरू उपर छलफल तथा निर्णय गर्ने बस्ने भएको हुँदा कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ६७ (२) अनुसार सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरूको समुपस्थिती तथा जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । सभा हुने मिति, स्थान र समय मिति : २०८२ चैत ३ गते मंगलवार (तदनुसार १७ मार्च, २०२६) स्थान : एलेवी रेष्टुरेण्ट, नखिपोट समय : विहान ८:०० बजेदेखि १२:०० बजेसम्म सभामा छलफलका लागि प्रस्तुत गरिने प्रस्तावित विषयहरु (क) सामान्य प्रस्तावहरु तर्फ (१) संचालक समितिको तर्फबाट अथक्षत्र्युले प्रस्तुत गर्नु हुने आ.व. २०८०/८१ र आ.व. २०८१/८२ को वार्षिक प्रतिवेदन उपर छलफल गरि पारित गर्ने सम्बन्धमा । (२) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको आ.व. २०८०/८१ र आ.व. २०८१/८२ को लेखा परीक्षण प्रतिवेदन, वासलाव, नाफा नोक्सान हिसाब र सोही अवधिको नाद प्रवाह विवरण लगायतमा विनिय विवरणहरु छलफल गरि पारित गर्ने सम्बन्धमा । (३) आ.व. २०८२/०८३ को लागि लेखापरीक्षण कार्य गर्ने लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्ने तथा निजको पारिश्रमिक तोकौ सम्बन्धमा । (४) संचालक समितिबाट भए गरेको निर्णय, काम, कारवाहीहरु अनुमोदन गर्ने सम्बन्धमा । (ख) विविध :
संचालक समिति आर. एस. टि. सि. ए. इन्भेष्टमेन्ट फन्ड लि.

अहिले चुनावी नारा बनेको हो ।

मुस्ताङमा मात्र हैन छिमेकी म्याग्दी र गण्डकी प्रदेशको राजधानी कास्कीमा समेत अहिले कोरला नाका चुनावी अजेन्डा बनेको छ । कोरला नाकालाई विशेष भू-बन्दरगाहको रूपमा विकास गर्ने, कोरला नाकाबाट मानसरोवरसम्म जाने गरी धार्मिक पर्यटन भित्रयाउने विषय सबै उम्मेदवारले चुनावी मुद्दा बनाएका छन् ।

त्यस्तै, गुम्बा शिक्षालाई प्रविधिमैत्री बनाउने, अर्धनिर्षेधित उपल्लो मुस्ताङलाई खुला गर्ने कूटनीतिक पहल गर्ने, कालीगण्डकी करिडोरको सडक पक्की गरी १२ महिना नै चल्ने बनाउने मुद्दा पनि चुनावी नारा बनेका छन् । कालीगण्डकीमा बाढी नियन्त्रण, कृषि र जलवायु अनुकूलनजस्ता विषयसमेत उम्मेदवारका एजेन्डा बनेका छन् ।

चुनावमा उम्मेदवारले काठमाडौँ, पोखरा जस्ता शहरमा बस्ने मतदातालाई बस र हेलिकोप्टरमा राखेर मतदानस्थलसम्म लैजाने गरेकामा यसपटक कुन उम्मेदवारले मतदाता कसरी ओसाछेन् भन्ने विषयले पनि यहाँको निर्वाचन परिणामलाई असर पार्ने स्थानीयवासीको भनाइ छ ।

निर्वाचनमा...

१५३ अस्थायी मतदान केन्द्र निर्धारण

निर्वाचन आयोगले देशभर १ सय ४३ अस्थायी मतदान केन्द्र निर्धारण गरेको छ । बुधवार आयोगले निर्वाचन केन्द्र र अस्थायी मतदाताको विवरण सार्वजनिक गरेको हो ।

आयोगले २१ फागुनका लागि खटिने कर्मचारी, सेना, प्रहरीलगायतका लागि अस्थायी मतदान केन्द्र निर्धारण गरेको आयोगका सहायक प्रवक्ता सीता श्रीष पुनले जानकारी दिइन् ।

आसन्न प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनका लागि खटिएका सेना, प्रहरी तथा कर्मचारीलाई अस्थायी मतदाताको रूपमा सूचीकृत गरिएको आयोगले जनाएको छ । आसन्न निर्वाचनमा १ लाख ८६ हजार अस्थायी मतदाता कायम भएकौ आयोगले जनाएको छ । अस्थायी मतदाताले समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ तोकिएको मतदानस्थलमा मात्रै मतदान गर्न पाउने आयोगी सहायक प्रवक्ता पुनले जानकारी दिइन् ।

मतदाता सूचीमा नाम समावेश भएका तर निर्वाचनमा खटिएका वा अन्य कारणले निर्धारित मतदानस्थलमा जान नसकेहरूलाई अस्थायी मतदाता सूचीमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्ने गरी आयोगले आहवान गरेको थियो । आयोगले गरेको यो व्यवस्था अनुसार नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, सरकारको स्वामित्वमा रहेका संस्थामा कार्यरत कर्मचारी, सेना, प्रहरी,

Government of Bagmati Province

Ministry of Forest and Environment

Directorate of Forest

Soil and Watershed Management Office

Hetauda, Makawanpur

Bagmati Province, Nepal

Invitation for Electronic Bids

Notice No. - 02-082/83

Date of Publication: 2082-11-14

- Soil and Watershed Management Office, Makawanpur has allocated funds GoN towards the cost of following works and intends to apply the funds to cover eligible payments under the contract and is open to all eligible Nepalese Bidders.
- Soil and Watershed Management Office, Makawanpur invites electronic bids from eligible bidders for the following work.

IFB No.	Description of Work	Cost of Bidding Document (NRs.)	Bid Bond Amount (NRs.)	Last Date and Time of Bid Submission	Bid Opening Date and Time	Date and Time of Pre-Bid Meeting	Estimate Amount (NRs.) (With VAT and without Contingencies)
SWMOMAK/WORKS/NCB/02/2082/83	Construction of Spur and Gabion flood wall Works for Koeralodamar Tallo Tole Basti Sanrakshan, Bagmati-5, Makawanpur	3,000.00	3,00,000.00 (Three Lakhs Only)	2082-12-16 12:00 hour 2026-03-30	2082-12-16 13:00 hour 2026-03-30	2082-12-05 13:00 hour 19-03-2026	12,767,640.63

- A complete set of Bidding Documents is available online and can be downloaded from e-GP system: www.bolpatra.gov.np/egp.

Office Chief

Tourism Development Office, Dhanusha

Janakpurdham

Bid Publication Date: 2082/11/14 (26th February 2026)

IVITATION FOR ELECTRONIC BIDS

S. N.	Project Title (Works/Goods)	IFB No./Bid No.	Cost of Bid Documents Fee (Non Refundable)	Bid Security Amount	Estimated Amount including PS & VAT	Last date of Bid Submission	Last date Of Bid Opening
1	Loharpatti Na. Pa.-5 Mahadev Pokharima Purwari Dakshinbari Ghat Nirman	08/NCB/Works/TDODHANUSHA/082/083	Rs.3,000	Rs.70,000	Rs.27,99,960.74	2082/12/15 12:00 Noon	2082/12/15 13:00 PM
2	Mahottriko Parol Sthanma Badhahala Nirman Karya	09/NCB/Works/TDODHANUSHA/082/083	Rs.3,000	Rs.80,000	Rs.31,99,574.73	2082/12/15 12:00 Noon	2082/12/15 13:00 PM
3	Matihani 6 Jalsagarma Ghat Nirman Abam Saundarayakaran	10/NCB/Works/TDODHANUSHA/082/083	Rs.3,000	Rs.80,000	Rs.31,99,403.77	2082/12/15 12:00 Noon	2082/12/15 13:00 PM
4	Manra Siswa Na.Pa. - 8 Thadi Pokharima Chhat Ghat Nirman	11/NCB/Works/TDODHANUSHA/082/083	Rs.3,000	Rs.90,000	Rs.35,99,105.54	2082/12/15 12:00 Noon	2082/12/15 13:00 PM
5	Mahottari Jilla Jaleshwar Na.Pa. ward No. 3 Maliwara Janta Ma.Vi. Vidhalaya Pokhari ghat तथा saundarayakran	12/NCB/Works/TDODHANUSHA/082/083	Rs.3,000	Rs.1,00,000	Rs.39,99,957.77	2082/12/15 12:00 Noon	2082/12/15 13:00 PM
6	Jaleshwar Na.Pa. Ward No. 3 Khaira School Najikako Pokharima Ghat Nirman	13/NCB/Works/TDODHANUSHA/082/083	Rs.3,000	Rs.80,000	Rs.31,99,698.93	2082/12/15 12:00 Noon	2082/12/15 13:00 PM

1. Bid Document Fee

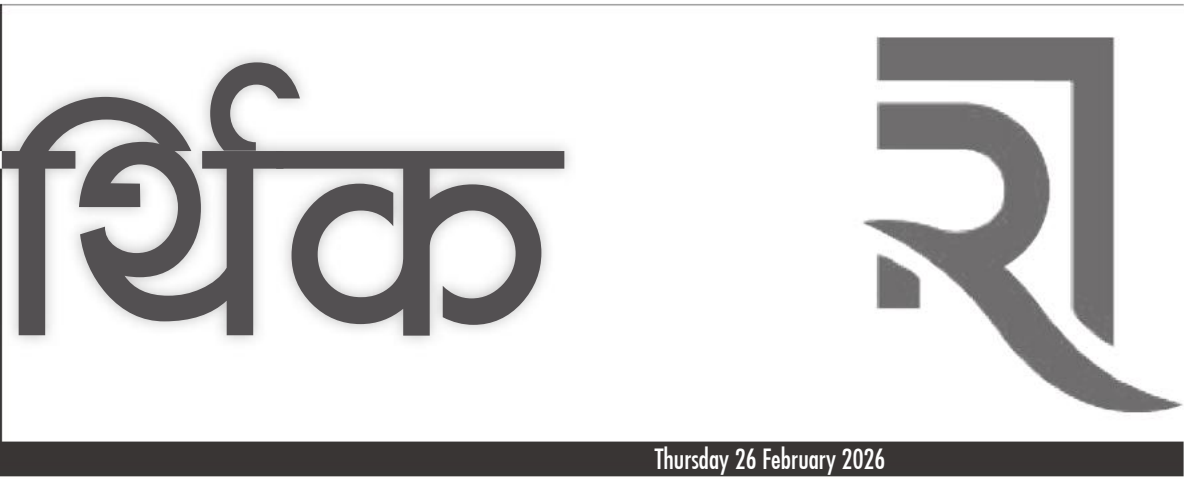
Account Name: Tourism Development Office, Dhanusha
Account No: 1000100200010000
Office Code: 3070017052
Bank Name: Rastriya Banijiya Bank Ltd.
Rajaswa(Revenue) Shirshak No: 14229

2. Bid Security Fee

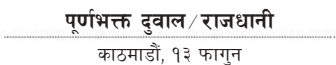
Account Name: Province Financial Controller Office, Janakpurdham
Account No: 1220100202030000
Bank Name: Rastriya Banijiya Bank Ltd. Janakpurdham

Note: 1. Bids Shall Be Opened At Tourism Development Office,Dhanusha
2. A complete set of Bidding document can Be Downloaded from website : www.bolpatra.gov.np/egp
3. For Further Information Please Conatact at No: 9854046519 , Email:- tdodhanuhsa@gmail.com

A.Office Chief

राष्ट्र बैंकले तान्यो ४० अर्ब

पछिल्लो समय प्रणालीमा अत्यधिक नदवा थुप्रिँदा व्याजदरमा दबाव परेको र कर्जा निवृत्तार अपेक्षाकृत सुस्त बनेको सन्दर्भमा केन्द्रीय बैंकले तरलता व्यवस्थापनलाई तीव्र बनाएको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकको तथ्यांकअनुसार कर्जा निक्षेप ७७ खर्ब ४९ अर्ब रुपैयाँ पुगेको छ । अहिले वाणिज्य बैंकहरूको कर्जा ६९ खर्ब ८२ अर्ब रुपैयाँ रहेको छ भने अन्य वित्तीय संस्थाहरूको हिस्सा ७ खर्ब ६६ अर्ब रुपैयाँ छ । त्यसैगरी कर्जा कर्जा १८ खर्ब ४ अर्ब रुपैयाँमै स्थिर देखिएको छ, जसले निक्षेपको तुलनामा कर्जा विस्तार बढ्न सकेको सकेत गर्छ । वाणिज्य बैंकहरूको कर्जा ११ खर्ब ६४ अर्ब र अन्य वित्तीय संस्थाहरूको ६

पछिल्लो समय केन्द्रीय बैंकले निक्षेप संकलन उपकरण, स्थायी निक्षेप सुविधा तथा ऋणपत्रजस्ता साधन प्रयोग गर्दै निरन्तर तरलता प्रशोचन गर्दै आएको छ । चालू आर्थिक वर्षको दोस्रो त्रैमाससम्म

संकलित निक्षेप सम्बन्धित संस्थाको लगानी मानिने भएकाले सो रकम अनिवार्य नगद मौज्दात (सीआरआर) मा गणना गर्न नपाइने पनि केन्द्रीय बैंकले स्पष्ट पारेको छ ।

केन्द्रीय बैंकले पछिल्लो समय प्रणालीमा थुप्रिएको तरलता नियन्त्रण गर्न नियमित रूपमा निक्षेप संकलन उपकरण प्रयोग गर्दै आएको छ ।

SOS MANPO
Dhapal, Kathmandu
Email: info@sosgroup.org.np
Tel.(Hotline): +977-7-
w.d.c.no: 80052053

मा. रोजगारी
Company for Gas, Saudi Arabia
 दि. नं. 339528 जवाबी नं. 6025298

प्राधिक तल्ल SR	कोषध टाइम सुविधा	प्रतिदिन कार्य गर्ने समय	हलामा गर्नु दिन	वारिक विश्रा	कामा सुविधा	बस्ने करनु समय
1000	नि. अनुसार	छपटा	दिन	रुन दिन	रु	बस्ने समय

राजधानी आर्थिक

चेम्बरका अनुसार संस्थापक र सर्वसाधारण सेयरबीचको विभाजनले सेयरको तरलता घटाउने, बोनस, हकप्रद तथा लाभोश वितरणजस्ता संस्थागत कार्यहरूमा प्राविधिक जटिलता बढाउने र नियामक निकायको अनुगमनमा समेत कठिनाइ सिर्जना गर्ने समस्या देखिएको धारणा राखे ।

ठाकुरबाबा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सैनवार, बर्दिया लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

कृषि एम्बुलेन्समा साझेदारीका लागि आशयपत्र पेश गर्ने सम्बन्धी सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति: २०८२/११/१४ गते, ने.सं. ११४६ चित्लाख नवमी, बिहवार
दिगो विकास तथा हरित अर्थतन्त्रको जिम्मेवारी, कृषिको रूपान्तरणमा हामी सबैको जिम्मेवारी नामक नवप्रवर्तन साझेदारी कोषको कार्यान्वयनमा प्रादेशिक कार्यक्रम सहयोग इकाई र यस नगरपालिकाबीच साझेदारीको सम्झौता भएको छ। यस परियोजनाबाट चिस्थान सहितको मासु तथा तरकारी दुवानी सवारी साधन (कृषि एम्बुलेन्स) खरिद गर्ने समेत रहेको छ। यो सवारी साधन उपलब्ध भएमा स्थानीय कृषकहरूले पालेका पशुपन्छीको मासु तथा तरकारी नजिकका बजारहरूमा समेत दुवानी गरी बिक्री वितरण गर्न सहजता हुने र कृषकहरूको आयस्तरमा समेत वृद्धि हुने अपेक्षा रहेको छ। यसर्थ उक्त एम्बुलेन्सको लागत अनुमान बत्तीस लाख रूपैयाँ रहेको हुँदा सहकारी तथा फर्महरूले उक्त रकमको पैतीस प्रतिशत र समूहहरूले पच्चीस प्रतिशत रकम साझेदारी गर्न यस नगरपालिकामा रहेका ईच्छुक सहकारी संस्था/कृषि तथा पशुपन्छी समूह/कृषि तथा पशुपन्छी फर्मले मिति २०८२/११/२८ भित्र देहाय बमोजिमका कागजातहरू संलग्न गरी आशयपत्र पेश गर्न यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ।

आवश्यक कागजातहरू:

१. आशयपत्र पेश सम्बन्धी निवेदन,
२. आशय पत्रको फाराम,
३. संस्थाको दर्ता, नवीकरण, करचुक्ता, विगत तीन वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, नियमनकारी निकायको अनुमति पत्र (अनुमतिपत्र लिनुपर्नेको हकमा),
४. स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाणपत्र,
५. साझेदारीको लागि आवश्यक बजेटको स्रोत खुलाएको वा व्यवस्था गर्नसक्ने प्रतिबद्धता पत्र,
६. संयुक्त उपक्रममा कार्यगर्ने संस्थाहरूको हकमा दुवै संस्था बीचको कार्य जिम्मेवारी खुल्ने सम्झौता पत्रको सक्कल १ प्रति,
७. प्रस्तावना पेश गर्ने संस्थाको अख्तियार प्राप्त व्यक्तिको नागरिकताको प्रतिलिपी १ प्रति,
८. संस्था कालो सूचीमा नपरेको स्वघोषणा पत्रको सक्कल १ प्रति,
९. व्यक्ति, फर्म, कम्पनी तथा संघसंस्थाको विवरण (प्रोफाइल)
१०. विगत सात वर्षमा काम गरेको समान प्रकृतिको काम र स्थानको विवरण । व्यक्तिगत आशयपत्रदाताको हकमा विगत चार वर्षमा सम्पन्न गरेको समान प्रकृतिको कामको विवरण
११. प्रस्तावित कार्यमा संलग्न हुने प्रमुख जनशक्तिको वैयक्तिक विवरण ।

 प्रभु म्यूचुअल फण्ड प्रभु सिस्टमेटिक इन्भेष्टमेण्ट रिफंड		सुचिकृत धितोपत्रमा भएको लगानी विवरण धितोपत्र		संख्या	सम्पत्तिको मूल्य (रु.)
क. बाण्डावय बैक समूह					
१	एभरेष्ट बैक लिमिटेड			४४,८७०	३३,२१३,७६८.०
२	ग्राहम कर्मावय बैक लिमिटेड			१०२,२५४	२६,१२२,२२०.०
३	सावित्री बैक लिमिटेड			३०,८३०	१०,२३२,४७७.०
ख. चलवित्त समूह					
१	अपि पारव कम्पनी लिमिटेड			४६,१६६	१७,०२८,०१८.०
२	बुद्ध हाइड्रो लिमिटेड			८७०	४६८,८९०.०
३	वरमचोना हाइड्रो इनर्जी लिमिटेड			१,२२४	८८२,०४०.०
४	वीन भैरव लिमिटेड			३९,२६८	१९,०९६,०२८.४
५	सावित्रु इनर्जी लिमिटेड			६३१	४७९,४०४.४
६	माधु हाइड्रोपावर लिमिटेड			२,१७४	१,०२४,२४०.०
७	माइन्टेन इनर्जी नेपाल लिमिटेड			४४,४३९	२८,४९०,४७७.४
८	माहस उर्जा लिमिटेड			४४,५१०	२४,१३९,९९०.०
९	सावित्री मिडिल तमोर हाइड्रोपावर लिमिटेड			३१,५४६	१३,७७९,६९१.२
१०	अपर सोलु हाइड्रो इलेक्ट्रिक कम्पनी लिमिटेड			२२,४८६	१०,४४६,९३४.०
ग. निजीयन बीमा कम्पनी समूह					
१	हिमालयन एभरेष्ट इन्स्युरेन्स लिमिटेड (संस्थापक)			२३,३७९	८,३२०,०९४.०
२	नेको इन्स्युरेन्स लिमिटेड			१,७८०	१,०८४,०२०.०
३	सगरमाथा सुनिजी इन्स्युरेन्स कम्पनी लिमिटेड			७,०३६	४,१७४,४४८.८
घ. वसुधैव कुटुम्बक समूह					
१	हिमालय वसुधैव वित्तीय संस्था लिमिटेड			१२,२३७	११,२४८,२४०.४
२	करवाड माइक्रोफाइनेन्स वसुधैव वित्तीय संस्था लिमिटेड			७,३३२	८,०१७,४४२.०
३	मिथुन वसुधैव वित्तीय संस्था लिमिटेड			१,७५१	१,२३३,४४९.०
४	म्यान्डल वसुधैव वित्तीय संस्था लिमिटेड			९७	२७८,३९०.०
ङ. सामूहिक लगानी कोष समूह					
१	मिथुन इक्विटी फण्ड			२००,०००	१,९४८,०००.०
च. बिबन बीमा कम्पनी समूह					
१	नेपाल साईफ इन्स्युरेन्स कम्पनी लिमिटेड			२१,७८४	१६,४२४,१३६.०
२	नेशनल लाइफ इन्स्युरेन्स कम्पनी लिमिटेड			२९,०२२	१६,९७२,२००.०
छ. लगानी समूह					
१	मिडिडिफि टेक्नोलोजी लिमिटेड			२,०००	४,७००,०००.०
ज. उत्पादन तथा प्रशोधन समूह					
१	हिमालयन डिस्टिलरी लिमिटेड			६,०२३	६,९०६,९००.०
२	सागर डिस्टिलरी लिमिटेड			६४४	१,३६७,२२४.०
३	सर्वोत्तम मिमेन्ट लिमिटेड			१७,००३	१४,७८६,९०४.०
४	शिवम मिमेन्ट लिमिटेड			४४,३३९	३३,८६९,१०८.०
५	श्रीनगर एग्रीकल्चर इन्डस्ट्रिय लिमिटेड			१,३००	१,८२३,९००.०
६	एनबाई प्यान्सन नेपाल लिमिटेड			१,९७४	३,३९६,७००.०
झ. होटेल तथा पर्यटन समूह					
१	बन्दीपुर केबलकार एंड टुरिजम लिमिटेड			२,२२०	२,०४७,७००.०
ञ. अन्य समूह					
१	क्रापा इनर्जी लिमिटेड			२३३	३१०,७००.४
कुल बाण्डावय बैक समूह				८३३,१११	३२८,५१९,१३७.४
कुल बाण्डावय बैक समूह				४०,९९१	१७,३३३,६९३.४
कुल बाण्डावय बैक समूह				८७४,१०२	३४४,९१४,८३०.८
कुल बाण्डावय बैक समूह					

